

Inspiratiefiche

door Karen Simaey

Rosa, de heel heel dappere zalm

Auteur: Klaas Verplancke

Illustrator: Klaas Verplancke

Uitgever: Querido

Over de maker

Klaas Verplancke is een van de bekendste Vlaamse illustratoren. Hij illustreert voor tijdschriften en maakt boeken in alle genres en voor alle leeftijden. Hij won verscheidene belangrijke prijzen in binnen- en buitenland zoals de Bologna Ragazzi Award, de Boekenpauw en de Boekenwelp. Hij gebruikt verschillende technieken en probeert steeds humor te integreren. Hij illustreert niet alleen, hij schrijft ook. Zijn boeken werden al in 60 talen vertaald.

Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Klaas_Verplancke

Meer weten: www.klaas.be

Korte inhoud

Rosa heeft al haar moed verzameld en waagt het erop om te vertrekken. Dapper zwemt ze tegen de stroom in, het avontuur tegemoet richting kraan, gieter, douchekop of de spuit van de brandweer. Toch gaat ze uiteindelijk terug naar huis dankzij de geur van soep.

1

VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- Foto van een zalm (zie bijlage 1)

Toon de kaft.

- Wat valt je op als je naar dit boek kijkt? (alle antwoorden zijn goed, maar probeer toch te verwoorden dat het boek 'gedraaid' is. De rug is bovenaan.)
- Rosa is een zalm. Wat voor soort dier is een zalm? (een vis)
- Heb je al eens over een zalm gehoord? Hoe of wanneer? (vb. om op te eten, op sushi, alle antwoorden zijn goed)

Toon de foto van de zalm (zie bijlage 1) en geef wat extra uitleg. Dit is een zalm. Zijn vlees is roze. Het is een bijzondere vis. Hij wordt geboren in zoet water, kan dan

duizenden kilometers zwemmen richting oceaan (zout water) en zwemt nadien terug naar zijn geboorteplaats in zoet water. Het is een sterke vis die tijdens het reizen stopt met eten om weinig energie te verspillen. Een zalm kan tegen de stroom in zwemmen. Dat is extra moeilijk. Het is veel gemakkelijker om met de stroom mee te zwemmen of te varen. Dan moet je weinig krachten gebruiken. Er bestaat ook een uitdrukking: 'Tegen de stroom in zwemmen'. Dat betekent dat je iets anders durft te doen dan wat de meeste mensen doen of dat je een uitdaging durft aan te gaan.

Extra info: www.vissenfluisteraar.com/de-zalm

- Wat is de titel van het boek? (Rosa de heel heel dappere zalm)
- Ken je een ander woord voor dapper? (stoer, moedig,...)
- Wanneer vind jij iemand dapper? (alle antwoorden zijn goed)
- Wanneer ben jij al eens dapper geweest? (alle antwoorden zijn goed)
- Rosa moet wel erg dapper zijn. Waaraan kan je dat zien? (Er staat heel heel dapper)
- Welke dappere dingen zou Rosa gedaan kunnen hebben? (alle antwoorden zijn goed)
- Onder de titel staat nog een extra zin: "een vloeiend verhaal van Klaas Verplancke". Wie is Klaas Verplancke? (De auteur én de illustrator)
- Wat is er grappig gekozen aan deze zin? (vloeiend is een verwijzing naar het water)
- Wat zou een vloeiend verhaal dan kunnen zijn? (een vlot verhaal, een woordgrapje, een verwijzing naar het zwemmen,...)

2

TIJDENS HET LEZEN

- Sta stil bij het mannetje met de zwemband en het schilderij. De tekening en de kaft zijn gebaseerd op een schilderij van meer dan 100 jaar geleden. De zalm heeft Verplancke er schijnbaar zelf aan toegevoegd.
- Lees rustig voor. Maak maximaal gebruik van de lengte van het boek door het mooi open te houden. Het verhaal kan gerust in één keer voorgelezen worden.
- Volg eventueel met je vinger de richting die Rosa uitgaat. (omhoog naar de kraan, even zakken bij de zweetdruppels maar dan weer richting gewichtheffer, omhoog naar de gieter, de douche,...)
- Sta terug stil bij het mannetje dat de soep eet. Zou het hetzelfde mannetje zijn als in het begin?

Terugblik

MATERIAAL

- Prent zintuigen (zie bijlage 2)
- Foto van Klaas Verplancke (zie bijlage 3)

Illustraties

Om het verhaal goed te begrijpen, heb je de tekst én de tekeningen nodig. Wat er getekend is, staat niet meer in de tekst. Weet je het nog?

- Wat is het start- en eindpunt van Rosa? (het schilderij)
- Van waar kwamen de verschillende watertjes? (kraan, zweetdruppels, gieter, douche, brandweerslang, tranen, emmer, regen, citroen, soep)
- Welk water volgde Rosa nadat ze uit het schilderij sprong? (het water uit de kraan)
- Welk water zorgde voor wat extra moed? (het water uit de gieter)
- Welk water was het spannendst? (het water uit de brandweerslang)
- Welk water was ontroerend mooi? (de tranen van het meisje) Huilt dit meisje van ontroering? (ze huilt uit verdriet omdat haar ijsje viel) Wanneer huilen mensen van ontroering? (als ze iets mooi zien of horen, als ze gelukkig zijn, bij winst van een wedstrijd,...)
- Wat vind je van de tekeningen? Valt je iets op aan de kleuren (verschillende achtergrondkleuren, soms dezelfde kleur voor achtergrond en voorwerp, zie ook verder bij verwerking)? Hoe zijn de mensen getekend (vervormd)?

Rosa is een zalm.

- Herinner je je nog wat ik vertelde over het leven van een zalm? Klopt dit met het verhaal? (Ja, Rosa gaat uiteindelijk ook terug naar huis)
- In één van de illustraties zwemt Rosa wel met de stroom mee. Heb je die ontdekt? (De illustratie met de brandweerman) Waarom zou dat zijn?

Vorm en inhoud

- Heb je een idee waarom Klaas Verplancke de rug van het boek bovenaan maakte? (zo lijkt de weg van Rosa nog langer te zijn)
- Welke boodschap wilt dit verhaal geven? (Dat je gerust iets mag durven, dat nieuwe dingen uitproberen niet altijd makkelijk is, dat het leuk is om weg te gaan, maar dat het ook leuk is om terug thuis te komen,...)
- Klaas Verplancke gebruikt zijn eigen voornaam in het verhaal. Zou het Klaas echt zijn? Toon de foto (bijlage 3) en vergelijk.

Zintuigen

Een mens heeft 5 zintuigen. Toon bijlage 2 en benoem ze (of laat ze benoemen): gehoor, zicht, reuk, tast en smaak.

- Welke zintuigen gebruikt Rosa wanneer? (zicht: de weg is ontroerend mooi (hulend meisje), elk uitzicht is anders (emmer) – gehoor (regen) – reuk (citroen, soep) – tast (eventueel de kriebel die ze in haar staart voelt aan het begin en het eind van het verhaal)

Creatieve verwerking

MATERIAAL

- Kunstboeken en/of kopieën van schilderijen
- Stiften, kleurpotloden, verf, gekleurd papier, lijm, tijdschriften
- Computer of tablet
- Kartonnen koker, bierviltjes, brede plakband, rijst of macaroni, spijkers, hamer
- Ingrediënten naar keuze om een groentesoep te maken

Je kan er voor kiezen om een aantal van deze activiteiten tegelijk aan te bieden. Niet iedereen hoeft hetzelfde te maken/doen. Leg de opdrachten kort uit en laat de kinderen zelf kiezen waaraan ze willen werken. Ook dit kan een voorbeeld zijn van tegen de stroom in zwemmen. Een kind dat alleen voor iets kiest is best wel dapper.

Beeld

- Ga op zoek naar schilderijen in bibliotheekboeken. Neem er een kleurenkopie van en laat de lezers er zelf een item, personage, ... aan toevoegen. Dat kan door te tekenen, maar evengoed door er iets bij te kleven.
- Klaas Verplancke gebruikt soms dezelfde kleur voor de achtergrond en de voorwerpen die erop getekend staan. (vb. de gewichtheffer en de rode achtergrond, het zwart van de nacht en de paraplu, blauwe achtergrond en blauwe emmer,.....) Probeer dit zelf ook eens uit door een tekening naar keuze te maken op gekleurd papier.

Knutselen

Maak zelf een regenmaker om te genieten van het geluid van de regen:

- www.youtube.com/watch?v=IP5Pb-g8NS0
- www.mamaduizendpoot.com/een-regenmaker

Koken

Misschien durft de Jeroen Meus in je het wel aan om met de groep een eenvoudig groentesoepje te maken? Maak tijd om aan de verschillende ingrediënten te ruiken.

Spelletje

We gingen op zoek naar een eventuele gelijkenis tussen Klaas uit het boek en de echte Klaas Verplancke. Zoek 7 verschillen op laptop of tablet of via bijlage 4:

- www.computermeester.be/zoek-de-verschillen/zoek-de-verschillen-dinosaurussen.htm
- www.funnygames.be/spel/zoek_de_verschillen.html

Spreken

Rosa gaat na een lange reis ook graag naar huis.

- Welke dingen mis jij ergens anders als je niet thuis bent? Welke dingen zijn thuis het allerbest? (vb. slapen in je eigen bed, de spaghetti's van je mama/papa,...)
- Durf jij tegen de stroom in zwemmen? Wat is jouw mening over de volgende uitspraken? Waarom wel/niet?

Laat de kinderen hun mening verwoorden en uitleggen. Mogelijke stellingen:

- Frietjes zijn het lievelingseten van alle kinderen. (Of lust jij misschien iets anders liever?)

- Als de hele klas zegt dat iets leuk is, dan is het ook écht leuk. (Of mag/kan je iets niet leuk vinden wat anderen wél leuk vinden? Geef eens een voorbeeld)
- Je moet dragen wat in de mode is. (Wat als blauw een modekleur is en jij ziet dat niet graag?)
- Als je denkt een fout antwoord te geven, moet je maar zwijgen. (Of is het juist moedig om toch iets te zeggen/vragen?)
- Wij zijn vrienden/vriendinnen, dus we denken allemaal hetzelfde. (Of denk jij soms iets anders dan je vrienden/vriendinnen? Mag/Kan dat?)
- Het is stom om te zeggen dat je bang bent. (Of is dat net dapper?)
- ... (laat de kinderen zelf stellingen bedenken)

Beoordeling

- Welk punt geef je dit boek op 10?
- Wat zou er anders moeten geweest zijn om een puntje meer te geven?

4 VERDER LEZEN

- De leeuw in de muis / Rachel Bright en Jim Field (ill.) (Gottmer, 2016)
 - De krijtjes staken / Drew Daywalt en Oliver Jeffers (ill.) (De fontein, 2014)
- www.boekenzoeker.be/de-krijtjes-staken

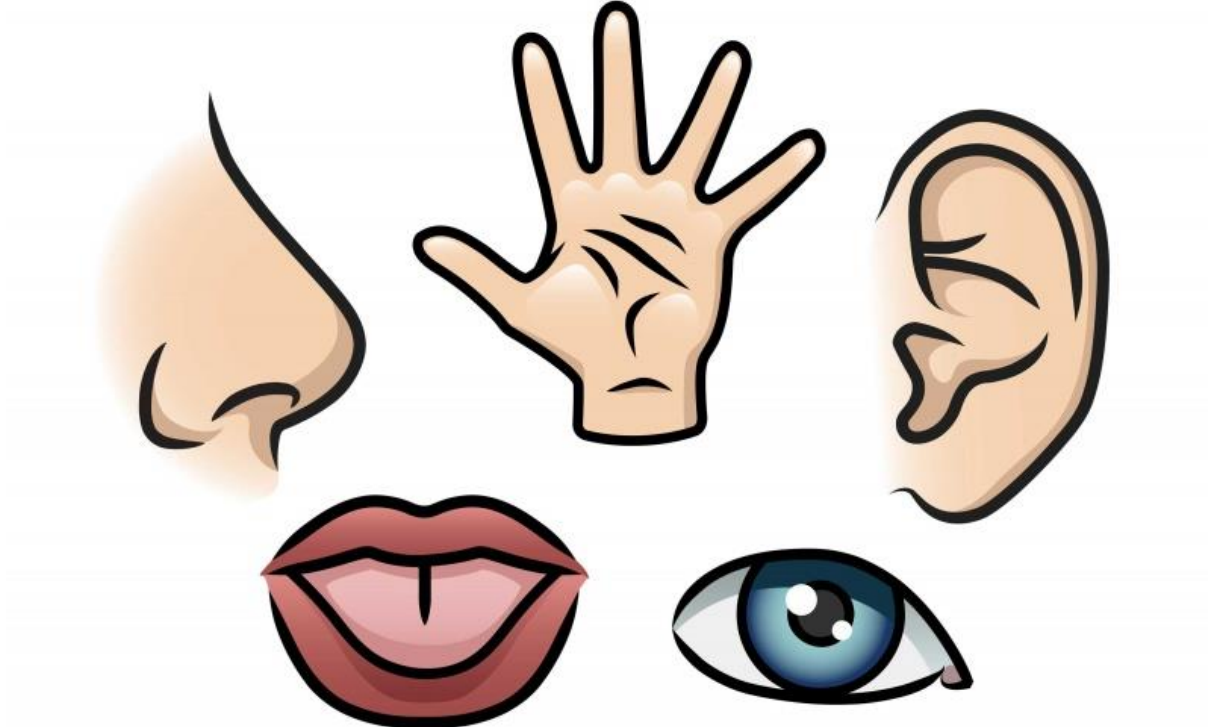
Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Karen Simaey, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

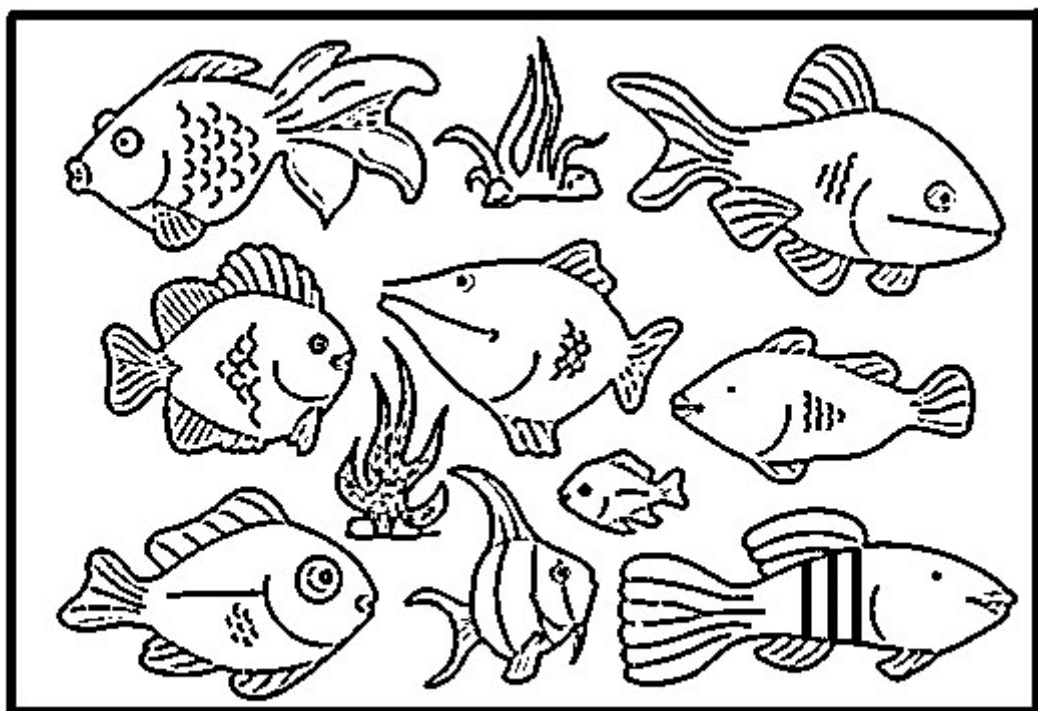
BIJLAGE 2

BIJLAGE 3

BIJLAGE 4

* Zoek de 7 verschillen!

